

Ravikindlustus või ravikaitse?

Võimalused ravikindlustuse laiendamiseks Eestis

Autorid: Kaupo Koppel, Magnus Piirits, Märt Masso, Laura Aaben, Maris Vainre, Gerli Paat-Ahi, Tarmo Jüristo, Janek Saluse, Vootele Veldre

Uuringu eesmärgiks oli analüüsida Eesti ravikindlustuskaitseta inimeste kindlustuskaitse puudumise põhjuseid ja võimalusi ravikindlustuskaitse tagamiseks võimalikult paljudele inimestele.

01

Kirjeldada kehtiva solidaarse ravikindlustusega kaetuse olukorda Eestis, pöörates seejuures peamist tähelepanu **ravikindlustamata ja ebaregulaarselt ravikindlustusega kaetud rühmadele** ja nende ravikindlustuse puudumise või ebapüsivuse põhjustele.

02

Töötada välja **poliitikastenaariumid**, mis on suunatud ravikindlustamata ja ebaregulaarselt ravikindlustusega kaetud rühmade hõlmamiseks püsiva ravikindlustusega ning hinnata nende **teostatavust** ja potentsiaalset **mõju**, sh. ravikindlustuse eelarvele ja maksulaekumisele.

03

Töötada välja **poliitikasoovitused** ravikindlustussüsteemi katvuse edasiseks arendamiseks.

01

Tänane kindlustusmudel eeldab vaikumisi täistööajaga hõivet ühe tööandja juures.

02

Viimase 25 aasta jooksul on oluliselt muutunud nii **demograafia**, **töösuhted** kui riigi **võimekus**.

03

Ravikindlustuse katvuse probleeme on üritatud leevendada laiendades kindlustuskatet erinevatele „kindlustatud inimestega võrdsustatute“ rühmadele.

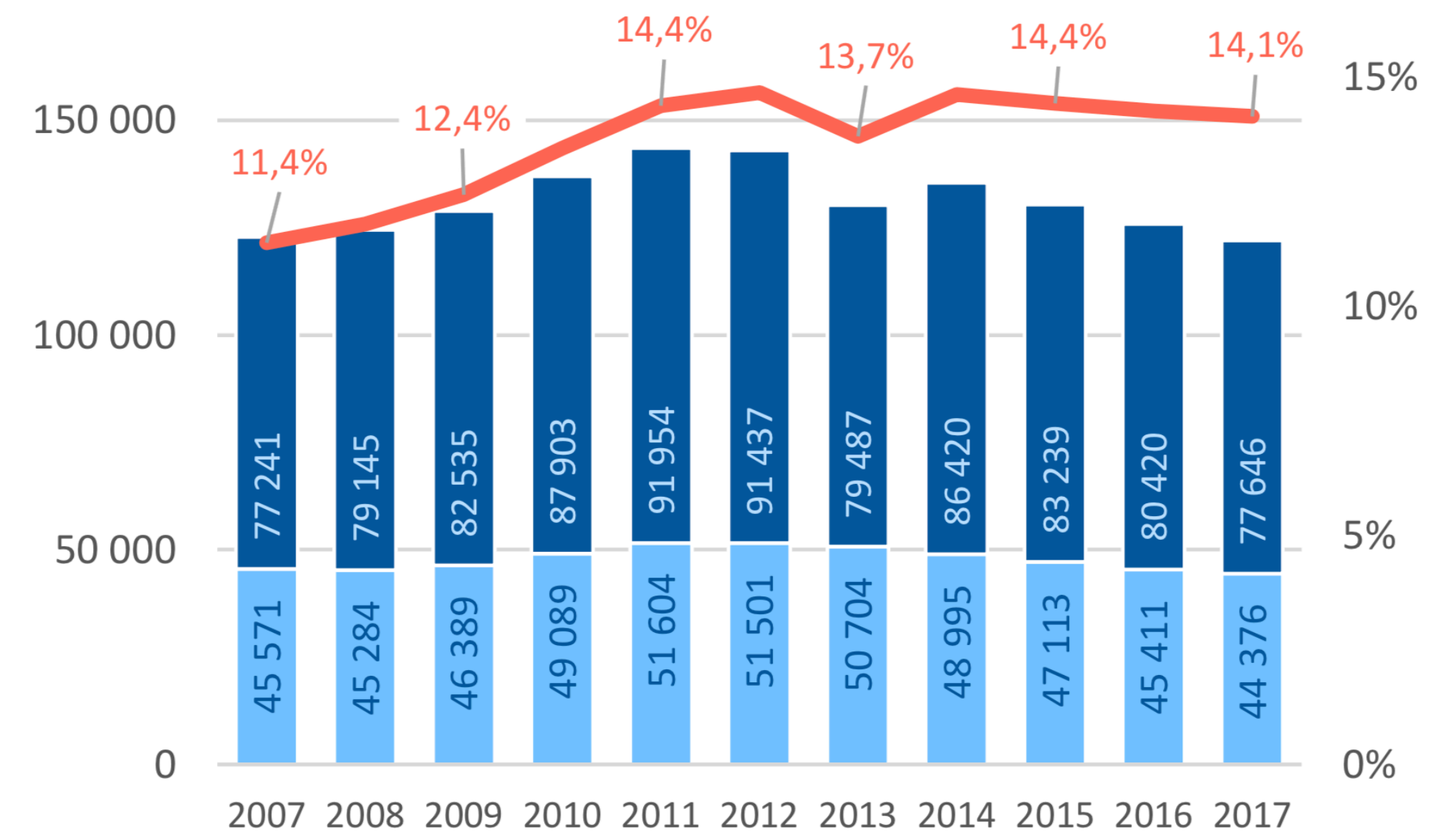
04

Sellele vaatamata on Eestis täna hinnanguliselt **kuni 120 000 tööalist inimest**, kellel puudub püsiv Haigekassa ravikindlustus. Seejuures kuuluvad **umbes pooled ravikindlustatutest** „kindlustatud inimestega võrdustatute“ rühma.

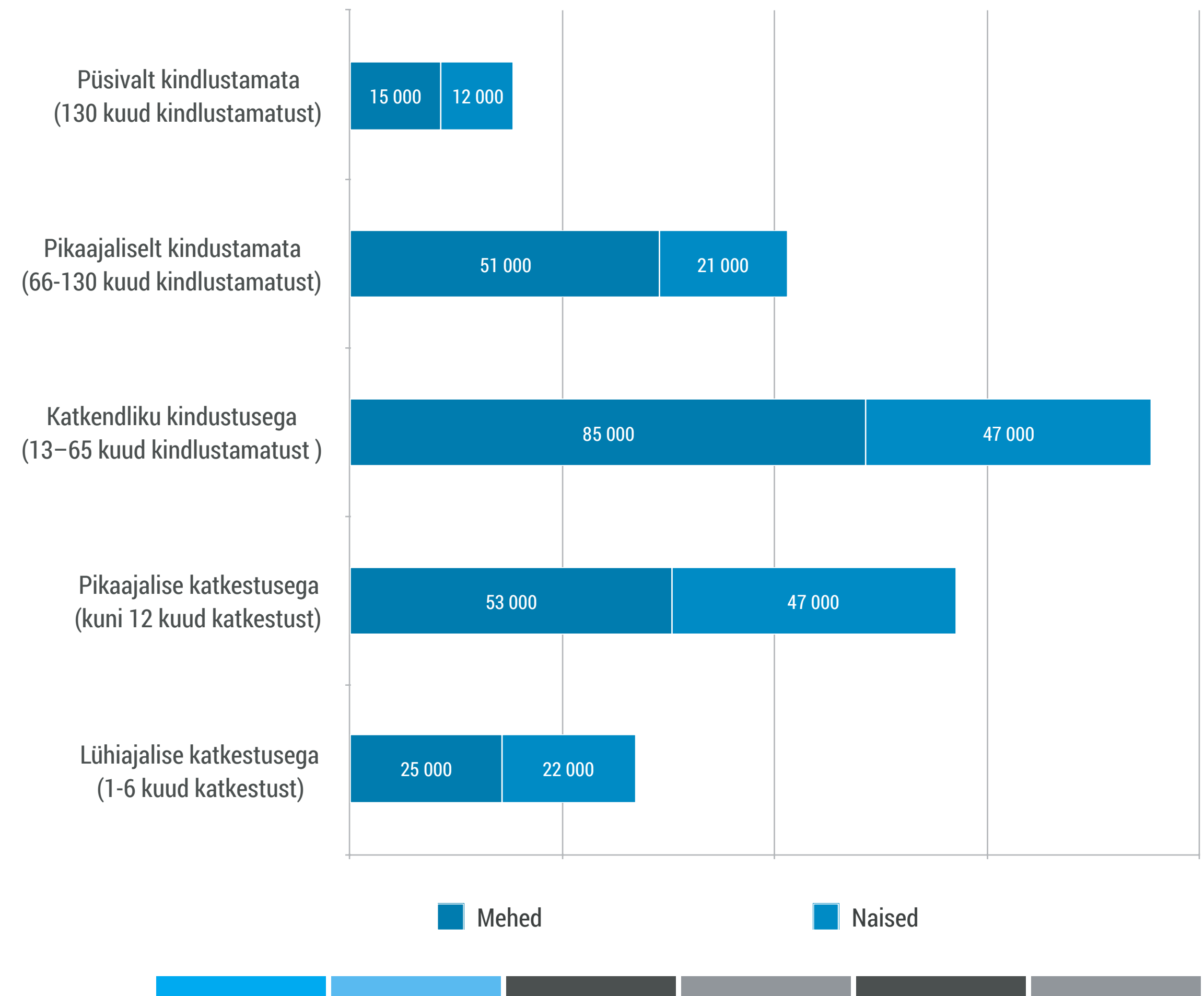

RAVIKINDLUSTAMATA TÖÖEALISED INIMESED EESTIS 2007–2018 IGA AASTA NOVEMBRI SEISUGA

RAVIKINDLUSTAMATA INIMESED EESTIS 2007–2017

01

Tänane kindlustamata inimene on pigem **mees, parimas tööeas, muukeelne** ja keskmiselt **madalama haridustasemega**.

02

Kindlustamatuse **põhjused** on mitmekesised: lühiajaline või katkendlik **töösuhe**; ebastabiilne või ebapiisav **palgatulu**; töötamise **vorm**, mis ei anna ravikindlustuskaitset.

03

Samuti on probleemiks **tänase süsteemi keerukus**: isegi, kui inimesel on õigus tervisekindlustusele, ei pruugi ta selleni jõuda või suuta seda hoida.

Analüüsi fookuses on kolm poliitikastsenaariumit, mis peegeldavad kolme suuremat katvuse probleemide ringi.

01

Ravikindlustuse katvuse laiendamine neile, kellel eelneva 12 kuu eest on makstud sotsiaalmaksu summas, mis ületab samal 12 kalendrikuul kehtinud sotsiaalmaksu kuumäärade summa.

02

Teadlikkuse tõstmine ja käitumise mõjutamine ravikindluse taotlemise suurendamiseks, suunatud üle kolme aastaste laste vanemate kindlustuskaitse katkemise ennetamisele.

03

Universaalse ravikaitse kehtestamine, mis laiendaks riiklikele tervishoiuteenustele ligipääsu residentsuspõhiselt kogu alalisele elanikkonnale.

UNIVERSAALNE RAVIKAITSE: MÕJU

Peamise mõjuna suureneks universaalsuse ravikaitse kehtestamisel **ravikatvus** tööealise (19–65a) elanikkonna seas tänaselt **86%-lt 100%-ni**. Seadusmuudatuse jõustumise päevast saavad ravikaitse need Eesti alalised elanikud, kel see seni puudus ehk ligikaudu **120 000 inimest**.

Kaudselt on poliitikamuudatuse sihtgrupp oluliselt laiem: perioodil 2007–2017 on Eestis vähemalt ühel kuul olnud kindlustamata kokku ca **380 000 tööelist inimest**.

01

Mõju süsteemi haldus- ja ravikuludele: Esimestel aastatel on ette näha suuremad halduskulud, kuid pikas perspektiivis need vähenevad. Esimestel aastatel on lisaraha vajadus ca 80 milj. (+5,7%), kuid tulevikus on lisakulu ca +4,4% aastas.

02

Mõju sotsiaalmaksu laekumisele: ilma osamakseteta universaalne ravikaitse süsteem võib tekitada väärstiimuli sotsiaalmaksu maksmisest hoidumisele. Optimeerimise riskigrupi (1,2x sotsmaksu miinimum) arvele langeb 2017. aasta andmetel kuni 4,8% Haigekassa 2017. aasta tuludest.

03

Universaalne ravikaitse võib mõjuda positiivselt **tööturu paindlikkusele**, kuna kaob stiimul hoiduda lühiajalisest või ebastabiilse sissetulekuga hõivest.

04

Üleminek universaalsele ravikaitsele eeldab **muutusi** tänases maksusüsteemis.

S00VITUSED

01

Muuta praeguse süsteemi **hõive ja sissemakse parameetreid**, nii et ravikindlustus laieneks ebakindlalt hõivatutele ja ebastabiilselt deklareeritud tulu saavatele inimestele.

02

Lua inimeste **teadlikkuse tõstmise ja käitumise mõjutamise abil** paremad võimalused ravikindlustuse taotlemiseks.

03

Asendada praegune töösuhte põhine ravikindlustuse süsteem **universaalse, kõigile Eesti residentidele kehtiva ravikaitsega**.

Aitäh
